

Hallintosäännön muuttaminen

Strategiatoimikunta 21.06.2023 § 4
217/00.01.01/2023

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206

Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö (kuntalaki 410/2015, 90 §). Hallintosäännössä annetaan lain mukaan tarpeelliset määräykset ainakin kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, hallintomenettelystä, päätöksenteosta ja valtuuston toiminnasta. Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeisin ohjausväline.

Kuntaliitto on laatinut [hallintosääntömallin](#), joka täyttää kuntalain 90 §:n mukaiset vähimmäisedellytykset.

Kunnanvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 14.2.2022 (6 §) [voimassa olevan hallintosäännön](#).

Kuntalain muutoksen 16.2.2023/199 (tullut voimaan 1.3.2023) mukaan hallintosäännössä tulee antaa tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Hallintosäännön on oltava 90 §:n 3 momentissa säädetyn mukainen viimeistään 30.9.2023.

Kunnanhallituksen tulee valmistella esitys uudesta hallintosäännöstä kunnavaltuustolle siten, että valtuusto voi tehdä päätöksen kokouksessaan 25.9.2023.

Muita kunnan hallinnossa tunnistettuja hallintosäännön muutosvalmisteluun nostettavia asioita ovat:

- uuden tietosuojavastaavan ja mahdollisen varavastaavan nimeäminen
- nimenkirjoittamisoikeuden kuvauksen selkeyttäminen
- toimivaltamäärittelyjen arvioiminen ja määrittelyjen mahdollinen yhdenmukaistaminen toimialojen välillä

Päätösehdotus Strategiatoimikunta antaa kokouksessa esityksen tunnistamistaan muutostarpeista.

Päätös Strategiatoimikunnalla ei ollut lisättävää selostusosassa mainittuihin muutoksiin.

Kunnanhallitus 18.09.2023 § 173
217/00.01.01/2023

Valmistelija kansliapäällikkö jouni.nieminen@karkola.fi, puh. 044-770 2206

Kuntalain 90 §:n mukaisesti jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, johon kootaan kaikki kunnan toimintaa ohjaavat

säännöt.

Laissa kuntalain 90 §:n muuttamisesta hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Hallintosäännön on oltava 90 §:n 3 momentissa säädetyn mukainen viimeistään 30. päivänä syyskuuta 2023.

Lisäksi henkilömuutokset sekä työllisyyden kuntakokeilun jatkuminen edellyttävät muutoksia hallintosäännön pykäliin.

Hallintosääntöön on perusteltua tehdä myös teknisluonteisia korjauksia kirjoitusasuun, jotka ovat esitetty hallintosääntöluonnoksessa punaisella fontilla.

Seuraavassa esitetty hallintosäännön muutokset kootusti perusteluineen.

12 § Henkilöstöorganisaatio

Kunnan johtoryhmän muodostavat pormestari, kansliapäällikkö, sivistysjohtaja, tekninen johtaja ja ympäristösihteeri sekä sihteerinä toimii asianhallintapäällikkö.

Johtoryhmä kokoontuu pormestarin tai tämän sijaisen kutsusta. Pormestari tai tämän sijainen kutsuu johtoryhmän kokouksiin tarvittavat asiantuntijat ja henkilöstön edustajat.

Johtoryhmän keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että kuntaorganisaatio toimii kunnan strategian mukaisesti päämääränä kunnan ja sen asukkaiden hyvinvointi.

Kunnassa on normaaliolojen aikana laajennettu johtoryhmä sekä poikkeusolojen häiriötilanteita varten valmiusjohtoryhmä. Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat johtoryhmän jäsenten lisäksi henkilöstöpäällikkö, talouspäällikkö, viestintäasiantuntija, kiinteistöpäällikkö, elinvoimapäällikkö, rakennustarkastaja, kehityspäällikkö, kaavoittaja, hyvinvointikoordinaattori, rehtori, varhaiskasvatuksen johtaja ja henkilöstön edustaja.

27 § Elinvoimapäällikön tehtävät ja toimivalta

Elinvoimapäällikön tehtävissä on mainittu vastuu hyvinvointityöstä, mutta henkilö- ja tehtävämuutosten takia tulee muuttaa kohta 3. seuraavasti:

- johtaa ja kehittää elinvoiman edistämistä sekä niihin liittyviä hankkeita ja projekteja koko organisaatiossa ja päättää niihin liittyvistä toimenpiteistä määrärahojen puitteissa.

28 § Omavalmentajan tehtävät ja toimivalta 1.1.2021 – 30.6.2023

Työllisyyden kuntakokeilut jatkuvat 31.12.2024 saakka, joten omavalmentajien toimivaltaa tulee jatkaa ajalle 1.7.2023 – 31.12.2024.

29 § Sivistysjohtajan tehtävät ja toimivalta

Lisätty kohta 21:

- johtaa ja kehittää terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä sekä niihin liittyviä hankkeita ja projekteja koko organisaatiossa ja päättää niihin liittyvistä toimenpiteistä määrärahojen puitteissa.

30 § Rehtorin tehtävät ja toimivalta

Kohtaan 11. Päättää opetukseen osallistumisen epäämisestä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi lisätään lause:

- Päättää tarvittaessa opetukseen osallistumisen epäämisestä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle opiskeluhuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.

64 § Tietosuojasta vastaava viranhaltija ja tehtävät

Muutetaan pykäläotsikko muotoon Tietosuojasta vastaavan tehtävät. Kunnanhallitus nimeää tietosuojavastaavan.

Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa

Kaikissa kunnissa tulee arvioida ennakkoon erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden vaikutuksia hallintoon ja päätöksentekoon. On huomioitava, että hallintosäännön määräyksillä voidaan delegoida vain toimivaltaa, jota ei ole laissa määrätty päätettäväksi viranomaiselle tai toimielimelle.

Hallintosäännön määräyksillä ei poiketa kuntalain 91 §:n sääntelystä.

Kuntalain 90 §:n 3 momentti edellyttää, että hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksentekojä hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

Normaalioloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa pääsääntönä on, että esiintyvät uhat voidaan torjua viranomaisten säännönmukaisin toimivaltuuksin ja voimavaroin.

Poikkeusolojen toimivaltuuksista säädetään valmiuslain osassa II. Kyseisten säännösten soveltamisen aloittamisesta säädetään valtioneuvoston asetuksella. Valmiuslakia ei voida soveltaa normaalioloissa. Sääntely kuitenkin määrittää velvollisuuden varautua myös poikkeusoloja varten.

Kunnassa voidaan hallintosääntöön ottaa määräyksiä, joilla varmistetaan päätöksenteon ja hallinnon jatkuvuus kaikissa turvallisuustilanteissa.

Normaalista poikkeavaa toimivaltaa tulee käyttää mahdollisimman vähän, ja myös poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa huolehditaan päätöksenteon avoimuudesta ja toimivaltasäännöksistä.

Kunnan harkintavallassa on päättää, milloin käsillä on normaaliolojen häiriötilanne. Hallintosäännössä määritellään, milloin poikkeavat hallintosääntömääräykset tulevat sovellettaviksi.

Olennaista poikkeavan toimivallan tarpeelle on, että vallitsevassa tilanteessa tarvitaan päätöksentekoa, johon tavanomaisilla hallintokäytänteillä ei kyetä riittävällä tavalla vastaamaan.

Hallintosääntöön lisättävissä pykälissä on määräykset toimivallan delegoinnista niihin tilanteisiin, joissa kunnan järjestämisvastuulla olevaan toimintaan kohdistuu sellainen riski tai uhka, että normaalista toimivallasta poikkeamiselle on välttämätön syy ja joihin kunnan tavanomaisilla hallintokäytänteillä ei kyetä riittävällä tavalla vastaamaan.

Normaalista toimivallasta poikkeavalla päätösvallalla voidaan tehdä päätöksiä, jotka ovat välttämättömiä palveluiden turvaamiseksi ja tilanteen saattamiseksi normaaliksi. Päätösvaltaa käytetään vain sen verran kuin välttämätön syy edellyttää.

Vaikka päätösvalta perustuu hallintosäännön poikkeusmääräyksiin, päätöksenteko muuten tapahtuu samoin menettelyin kuin normaaliin toimivaltaan perustuva päätöksenteko.

Pormestari ja toimialajohtajat voivat hallintosäännön 40 §:n nojalla tehdä tilanteen kannalta välittömästi tehtävät välttämättömät päätökset. Kunnanhallituksen kannanoton jälkeen normaalista toimivallasta poikkeava päätöksentekovalta perustuu kunnanhallituksen 41 §:n nojalla tekemään päätökseen.

Poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa toimielimen päätöksistä tulee ilmoittaa ylemmälle viranomaiselle.

Kunnan päätöksentekoa voidaan poikkeusoloissa nopeuttaa, ja poiketa esimerkiksi kokouksen koollekutsumisen määräajoista.

Hallintosäännön uusilla määräyksillä määrätään kuntalain 90 §:n 3 momentin toimivaltuuksista poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa.

§ 40; Normaalista toimivallasta poikkeaminen ja raportointi

Hallintosäännön muiden lukujen toimivaltamääräyksistä voidaan poiketa poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa ja välttämättömän syyn vuoksi silloin, kun päätöksentekoa ei kyetä normaalitoimivaltuuksin riittävällä tavalla järjestämään.

Tällaisia syitä voivat olla esimerkiksi henkeen ja terveyteen kohdistuvat uhat sekä elintärkeiden palveluiden keskeytymiseen, talouteen, kiinteistöihin, muuhun omaisuuteen tai ympäristöön kohdistuvat uhat, jotka aiheuttavat välittömän vaaran tai muun vakavan toiminnallisen tai taloudellisen riskin.

Pormestari voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi välttämättömän syyn vuoksi.

Toimialajohtaja voi käyttää poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa normaalista toimivallasta poikkeavaa päätösvaltaa kunnan palvelujen turvaamiseksi ja tilanteen normalisoimiseksi omalla toimialallaan välttämättömän syyn vuoksi, ellei pormestari päätä asiasta.

Kunnanhallitukselle tulee raportoida tähän pykälään perustuvalla toimivallalla tehdyistä päätöksistä.

Vaihtoehto 1:

41 § - Päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi

Kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa kunnanhallitus voi vahvistaa pormestarin ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 40 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi.

Kunnanhallitus voi vahvistamisen sijaan sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

Vaihtoehto 2:

41 § - Normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käyttöön ottaminen määräajaksi valtuuston päätöksellä

Valtuusto voi vahvistaa pormestarin ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi 40 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi.

Valtuusto voi vahvistamisen sijaan sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

Vaihtoehto 1:

42 § - Kokouskutsun määräajasta poikkeaminen

Toimielinten kokouskutsun lähettämisen määräajasta voidaan poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa poiketa päätöksenteon nopeuttamiseksi.

Vaihtoehto 2:

42 § - Toimielimen koolle kutsuminen normaalista poikkeavasti

Toimielin voidaan kutsua koolle heti, jos 40 §:n mukainen välttämätön syy sitä edellyttää. Valtuuston kokouskutsu on kuitenkin annettava viimeistään neljä päivää ennen kokousta.

Jos valmiuslain 108 § on otettu käyttöön poikkeusoloissa, valtuuston kokous voidaan kutsua koolle heti. Valmiuslain 108 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt

edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kunnanhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kunnan hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädettyistä asioista. Kunnanhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta.

Muutoin noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä.

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy perusteluosassa esitetyt hallintosäännön muutokset sekä tekniset korjaukset.

Lisäksi kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy § 41 ja § 42 osalta seuraavat:

- kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa kunnanhallitus voi vahvistaa pormestarin ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 40 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi (§ 41).

- Kunnanhallitus voi vahvistamisen sijaan sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita (§ 41).

- Toimielin voidaan kutsua koolle heti, jos 40 §:n mukainen välttämätön syy sitä edellyttää. Valtuuston kokouskutsu on kuitenkin annettava viimeistään neljä päivää ennen kokousta. Jos valmiuslain 108 § on otettu käyttöön poikkeusoloissa, valtuuston kokous voidaan kutsua koolle heti. Valmiuslain 108 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kunnanhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kunnan hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädettyistä asioista. Kunnanhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta. Muutoin noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä (§ 42).

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti seuraavalla lisäyksellä:

Kunnanhallitus esittää, että valtuustolle järjestetään vuonna 2023 tilaisuus liittyen vuoden 2025 hallintomalliin ja että tilaisuuteen kutsutaan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Kunnanvaltuusto 25.09.2023 § 45
217/00.01.01/2023

Esittelijä kunnanhallitus

Päätösehdotus Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä:

1. perusteluosassa esitetyt hallintosäännön muutokset sekä tekniset korjaukset.

2. § 41 vaihtoehdon 1: Kunnanhallituksen päätöksellä poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteessa kunnanhallitus voi vahvistaa pormestarin ja toimialajohtajan normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan määräajaksi poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteessa 40 §:ssä mainitun välttämättömän syyn vuoksi. Kunnanhallitus voi vahvistamisen sijaan sekä ennen määräajan päättymistä todeta, ettei normaalista toimivallasta poikkeavan päätösvallan käytölle ole enää perusteita.

3. § 42 vaihtoehdon 2: Toimielin voidaan kutsua koolle heti, jos 40 §:n mukainen välttämätön syy sitä edellyttää. Valtuuston kokouskutsu on kuitenkin annettava viimeistään neljä päivää ennen kokousta. Jos valmiuslain 108 § on otettu käyttöön poikkeusoloissa, valtuuston kokous voidaan kutsua koolle heti. Valmiuslain 108 §:n 2 momentin mukaan, jos valtuustoa ei saada koolle päätösvaltaisena ja painavat syyt edellyttävät välitöntä päätöksentekoa, kunnanhallituksella on oikeus päättää niistä asioista, jotka koskevat kunnan hallinnon järjestämistä, johto- ja hallintosääntöä, toimivallan siirtämistä, talousarviota ja veroja sekä muista valtuuston päätettäväksi säädetyistä asioista. Kunnanhallituksen päätös on voimassa, kunnes valtuusto on päättänyt asiasta. Muutoin noudatetaan tämän hallintosäännön määräyksiä (§ 42).

Lisäksi kunnanvaltuusto päättää, että valtuustolle järjestetään vuonna 2023 tilaisuus liittyen vuoden 2025 hallintomalliin ja että tilaisuuteen kutsutaan ulkopuolisia asiantuntijoita.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi puheenjohtaja ilmoitti, että valtuustolle pidettävä tilaisuus erilaisista hallintomalleista järjestetään 6.11.2023. Tilaisuuteen on kutsuttu Kuntaliiton kehittämispäällikkö Jarkko Majava.

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Jakelu

toimialajohtajat
pormestari